

Aspirantopptaket 2024

Skriftlig prøve (5 timer)

I denne skriftlige delen av utvelgelsesprosessen ønsker vi å teste dine evner til å analysere problemstillinger som er relevante for norsk utenriktjeneste. Du må gjerne trekke veksler på din eventuelle akademiske fagbakgrunn. Du står fritt til å fortolke og avgrense oppgaven, så lenge du gjør dette klart innledningsvis.

Ved siden av din evne til å drøfte og analysere den valgte problemstillingen vil vi i bedømmelsen også vektlegge at du skriver klart og tydelig samt at du har god norsk rettskrivning. Bedømmelsen vil være basert på vanlig standard for bedømmelse av vitenskapelige arbeidere ved universitet og høyskoler - med det unntak at det her ikke foreligger noe pensum besvarelsen skal relateres til.

Det er ikke tillatt å benytte kunstig intelligens (KI/AI), for eksempel ChatGPT, i forbindelse med din besvarelse av skriftlig prøve.

Oppgaven er todelt:

A) Essay-oppgave

B) Oppsummering: Essay-oppgaven skal avsluttes med en oppsummering av hovedpoengene i besvarelsen din på ca. en halv side (inntil ca. 1600 tegn inkludert mellomrom).

OPPGAVE: Essay. Besvar kun én av de fire oppgavene.

1) Global polarisering, demokrati og norsk utenrikspolitikk

Vi ser tendenser til en økende avstand og polarisering mellom industrialiserte land og det såkalte «globale sør». Beskriv hovedtrekk i denne utviklingen med egne ord, diskuter ulike årsaker, og vurder hva Norge eventuelt kan og bør gjøre for å bygge ned disse motsetningene.

2) Geopolitikk, internasjonal økonomi og norske interesser

Etter flere tiår med globalisering og liberalisering av handel og investeringer mellom land, ser man nå at handel og investeringer i større grad underlegges ulike former for politisk kontroll med mål om å «de-risk» forsyningskjeder. Beskriv denne utviklingen, identifiser dets ulike årsaker og diskuter hva slags problemstillinger dette reiser for Norge.

3) Sanksjoner som utenrikspolitisk virkemiddel

Sanksjoner er et ofte brukt virkemiddel i internasjonal politikk, men det er uklart hvor effektive slike tiltak er for å presse frem en endring i adferd. Drøft sanksjoners stilling i folkeretten og hvilke dilemmaer bruk av sanksjoner reiser. Fokuser særlig på hvorvidt sanksjoner er egnet til å framtvinge en endring i adferd, og til hvilken kostnad, og vurder hvilken plass bruk av sanksjoner bør ha i norsk utenrikspolitikk.

4) Norge og EØS

Diskuter EØS-avtalens betydning og utfordringer for Norge. Legg særlig vekt på forholdet mellom markedsadgang og Norges begrensede politiske innflytelse over regler som Norge må følge, samt implikasjoner for forholdet til EU.